

МІСЦЕ ТА РОЛЬ УКРАЇНИ В СУЧАСНОМУ ГЕОПОЛІТИЧНОМУ ПРОСТОРІ

Актуальність теми дослідження. Людство за сучасних умов виглядає як інтегрована макросистема безлічі регіонів, які складно взаємодіють у економічному, соціальному, політичному вимірах, створюючи різноманітні геополітичні сюжети й проблеми. Вони особливо важливі й вельми актуальні для ключових регіонів – прикордонних, приморських, вузлових за географічним положенням, стикових й «розломних» за стратегічними, цивілізаційними, конфесійними, етно-національними ознаками. У той же час саме такі регіони є, певною мірою, точками росту, бо вони об'єднують території різного статусу й підпорядкування за економічними, геоecологічними та політичними спрямуваннями, спричиняючи появу певних нових якостей. З географічної точки зору – це комплексні територіальні системи різного ієрархічного рангу, відношення між якими є предметом різнобічних досліджень географічної науки й практичної діяльності, зокрема, у сфері геополітики. У сучасній Україні формується нормативно-правова й інформаційна база регіоналізації, компонентами якої є, зокрема, розробка концепцій і програм регіонального соціально-економічного розвитку Українського Причорномор'я; Концепція державної регіональної політики в країні, затверджена Указом Президента України від 25 травня 2001 р. **Предметом дослідження** є регіональна геополітика – новий, самостійний напрямок географічної науки. **Об'єкт дослідження** – Україна як геополітичний регіон, виявлення його потенціалу й тенденцій сталого розвитку та визначення науково обгрунтованої геостратегії регіонального управління. **Метою** дослідження є обгрунтування й визначення регіональної геополітики як нового самостійного наукового напрямку в межах географічної науки, що інтегрує на комплексній основі систему уявлень про регіон як цілісну самоорганізовану систему. **Завдання дослідження** – проаналізувати місце і роль України в сучасному геополітичному просторі. Геополітика як політологічна концепція, що вбачає в політиці держави визначальну роль географічних чинників, за глобальних політичних змін, які гостро постали на зламі ХХ–ХХІ ст., набуває нового значення і змісту. Це пов'язано насамперед із невідповідністю реаліям традиційних моделей реалізації державно-політичних прагнень. Просторове розташування України, розміри її території, чисельність її населення, природні ресурси в поєднанні з її потенційними можливостями в науковій, економічній та інших сферах суспільного життя дають їй змогу і право мати статус великої європейської держави з відповідною геополітичною поведінкою та геостратегією [1]. Україна хоча ще й вважається молодою державою, але вже давно посіла своє законне місце в геополітичному просторі. Вивчаючи історію нашої країни, можна з впевненістю вважати її героїчною. Адже багато вона пережила за часи свого існування, сила-силенна загарбників побувала на її землях, кожен хотів відхопити собі хоч якийсь шматок. Але наш народ не здавався, вірив у краще майбутнє [2]. Українська держава, як і будь-яка інша, не може успішно розвиватися, спираючись на розуміння лише власних інтересів, ігноруючи геополітичний контекст і тенденції розвитку світової цивілізації. Усвідомлення Україною власних інтересів є невіддільним від того, як світова громадськість ставиться до України і яким вона бачить її місце у світі. Визначення геополітичних інтересів нашої держави потребує врахування як усієї системи глобальних зацікавлень різних країн, так і фактичного розкладу сил – економічних, політичних, військових, ідеологічних – в своєму регіоні (особливо це стосується близького оточення України) [3]. Україна розташована в Південно-Східній частині Європи, в зоні, де перетинаються три величезні геополітичні масиви – Євроатлантичний, Євразійський та Ісламський. В цьому можна бачити роль у долі Української держави. Будь-яке існування, у тому числі й існування держави, має просторовий і часовий виміри. Стосовно держави цими вимірами є її життєвий простір, плин і життєвий простір. Ці поняття є ключовими для розуміння та визначення національних інтересів держави, осмислення її життєвого шляху та історичного минулого, проектування майбутнього, для її самоідентифікації й геополітичного самовизначення [4]. **Висновок** Геополітика – політологічна концепція, що вбачає у політиці засадничу, визначальну роль географічних факторів: просторове розташування країни, розмір території, наявність чи відсутність, обмеженість природних ресурсів, кількість населення. У виконаному дослідженні в теоретичному плані запропоновано нове розв'язання наукового завдання стосовно проблем розвитку регіонів, що базуються на обгрунтуванні запропонованого нового географічного напрямку – регіональної геополітики.

Список використаних джерел

1. Місце та роль України в сучасному геополітичному просторі URL:<https://buklib.net/books/29096/>
2. Україна в сучасному геополітичному просторі URL:<https://ridna.ua/2010/12/ukrajina-v-suchasnomu-heopolitychnomu-prostorі/>
3. Сучасне положення України у геополітичному просторі URL:<https://ru.osvita.ua/vnz/reports/politolog/15015/>
4. Україна в сучасному геополітичному просторі URL:<https://uk.wikipedia.org/wiki/>